

15. Pentyliuk M., Horoshkina O., Nikitina A. Kontseptualni zasady komunikativnoi metodyky navchannia ukrainskoi movy. *Ukrainska mova i literatura v shkoli*. 2006. № 1. S. 15-20.
16. Profesiina pedahohichna osvita: akme-synerhetychnyi pidkhid / za red. O. A. Dubaseniuk. Zhytomyr : Vyd-vo ZhDU imeni I. Franka, 2011. 389 s.
17. Selevko G. K. Encyklopediya obrazovatelnykh tehnologij : v 2 t. M. : NII shkolnykh tehnologij, 2006. T. 1. 816 s.
18. Synerhetyka i tvorchist / za red. V. H. Kremenia. Kyiv : In-t obdarov. Dytyny. 2014. 312 s.
19. Slovnyk-dovidnyk z ukrainskoi linhvodydakty : navch. posib. / kol. avtoriv za red. M. I. Pentyliuk. Kyiv : Lenvit, 2015. 320 s.
20. Shelekhova H. T. Suchasni pidkhody do navchannia ridnoi movy v zahalnoosvitnii shkoli. *UMLS*. 1998. № 3. S. 33-35.

Витюк В. В. Основные лингводидактические подходы к формированию компетентности правописания будущих учителей начальной школы.

Автор статьи отмечает социальную необходимость в подготовке качественных, конкурентоспособных будущих учителей начальной школы, которые не только владеют профессиональными знаниями и профессиональными качествами, но и стремятся к личностному саморазвитию и самосовершенствованию. Одним из путей решения очерченной проблемы является поиск новых подходов к изучению языковедческих дисциплин в современных учреждениях высшего образования.

В статье проанализированы лингвометодические определения термина “подход”, подана собственная трактовка понятия “лингводидактический подход”, проанализированы основные лингводидактические подходы к формированию компетентности правописания будущих учителей начальной школы в плоскости языковедческих дисциплин.

Ключевые слова: компетентностный подход, коммуникативно-деятельностный подход, когнитивно-коммуникативный подход, личностно-деятельностный подход, системный подход, синергический подход, текстоцентрический подход, аксиологический подход, социокультурный подход, компетентность правописания будущих учителей начальной школы.

Vitiuk V. V. The main linguistic and methodical approaches to the formation of spelling competence of future primary school teachers.

The author of the article emphasizes the social need to prepare high-quality, competitive future primary school teachers who not only possess professional knowledge and professional qualities, but also strive for personal self-development and self-improvement. The researcher believes that one of the ways to solve this problem is to search for new approaches to teaching linguistic disciplines in modern institutions of higher education and the implementation of integrated links between professional and linguistic disciplines.

The article analyzes the linguistic and methodical definition of the term “approach”, it’s own interpretation of the notion “linguodidactic approach”. In particular, the author of the article defines a linguodidactic approach as a system-integration complex of interrelated ideas, principles, forms, methods, teaching methods in accordance with a specific educational goal – the formation of the spelling competence of future primary school teachers in the context of solving the tasks of the New Ukrainian school.

In scientific intelligence it is indicated that at the present time in pedagogy and linguistics of higher education there is no single classification of approaches to learning. According to the author, an objective and desired result of research can be achieved by integrating traditional and innovative approaches. The article analyzes linguodidactic approaches for the formation of the spelling of competence of future teachers of primary school in the plane of linguistic disciplines: competence, communicative-activity, cognitive-communicative, personality-oriented, systemic, synergistic, text-centered, axiological, socio-cultural.

Keywords: *competence-based approach, communicative-activity approach, cognitive-communicative approach, personality-oriented approach, system approach, synergistic approach, text-centric approach, axiological approach, sociocultural approach, spelling competence of future primary school teachers.*

УДК 37.04

Волошина В. В.

**ЗНАЧЕННЯ РІДНОМОВНОЇ КНИГИ
ТА УРОКІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ
В РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА**

Статтю присвячено аналізу думок, досліджень В. О. Сухомлинського щодо ролі рідномовної книги в навчанні та вихованні конкурентоспроможного покоління. Описано коло проблем стосовно інтелектуального та повноцінного життя особистості. Проаналізовано ключові засади виховного процесу Павлівської середньої школи.

Ключові слова: конкурентоспроможність, книга, вихователь-словесник, розвиток та виховання підростаючого покоління, інтелектуальне та повноцінне життя, національна і загальнолюдська культура, Кімната Думки, поезія, поетичне слово.

Жодного вчителя не можуть залишити байдужим поради, думки Василя Олександровича Сухомлинського стосовно книги – найціннішого джерела духовної культури. “З першого дня шкільного життя ми виховуємо в дитини бережливе ставлення до всього, що дають їй старші покоління для навчання, зокрема до книжок [7, с. 77]”, – писав педагог.

В. О. Сухомлинський рішуче відстоював тезу про значну роль книги в розвитку та вихованні підростаючого покоління. „Тридцять років роботи в школі глибоко переконали мене в тому, що книга – велика виховна сила. Могутню силу впливу книги на думку дитини ніколи не можна перебільшити [2, с. 3]”. Разом з цим він зазначав, як “важко доводиться книзі змагатися з цікавими їй, можна сказати, простішими, рівними стежками пізнання навколишнього світу, бо дивитись кінофільм – це передусім втіха, задоволення, а читати книгу – насамперед труд, і нерідко труд напружений, нелегкий [3, с. 1]”. “Тут наша місія – захистити книгу, захистити багатство духовного життя від телевізора, від кіно, від транзистора, від магніфона. Вбачаю своє завдання в тому, щоб мого вихованця тягло не в кіно, а в бібліотеку. Щоб йому хотілося посидіти над книгою – на самоті посидіти, подумати. Щоб саме книга викликала хвилювання у підлітка, щоб кожен зазнав велике, ні з чим незрівнянне щастя – засидітися над розумною книгою до світанку [11, с. 2]”.

Головну виховну мету Василь Олександрович убачав у тому, щоб слово літературної мови стало власним словом дитини, тим скарбом, яким людина дорожить, який залишає слід в її свідомості, відкладаючись назавжди в ній, як власне багатство, власний погляд на світ. Це і є найнеобхіднішою передумовою, за словами педагога, готовності дитини до складної творчості – читання.

У статті “Книга – джерело знань, добра і краси” Василь Олександрович згадує тихий зимовий вечір, коли діти прийшли до школи послухати художнє читання (такі вечори були традицією в Павлівській середній школі). Під час таких зустрічей відбувалося чудо, – писав педагог, – і це чудо творила книга: “зникали стіни класної кімнати, шелестіли віти тропічного лісу, хлопали морські хвилі; ми пливли в глибинах таємничих вод разом з капітаном Немо: мчали міжзоряними просторами, підіймались на захмарні вершини, вступали в бій за правду, добро, честь. Мерехтливими сполохами тремтіло небо на горизонті, падали діамантові сніжинки на підвіконня нашої кімнати, тріщав лід на ставку, зазирали вкриті інесм яблуневі віти в шибку, – та ми нічого цього не бачили навколо себе, нас полонив світ книги [2, с. 1]”.

Василь Олександрович наголошував на тому, що саме вчитель здатен запалити в дитячому серці вогник пізнання, захоплення книгою. “Нехай книжка захоплює юнацтво так само, як звуки улюбленої музичної мелодії, якщо книжка стане для ваших вихованців завжди новим, завжди незбагненим дивом, якщо молода людина прагнучим до самотності для спілкування з книжкою, якщо серед юнацтва буде багато “диваків”, закоханих у книжку, диваків, що віддають перевагу книжці перед усім іншим, зникне багато проблем шкільного життя і насамперед байдужість, байдуже ставлення до знань [9, с. 483-484]”, – зауважував педагог у книзі “Розмова з молодим директором”.

Саме книга, на думку В. О. Сухомлинського, є тим провідником, який допоможе педагогу знайти доріжку до сердець вихованців, адже саме в хорошій книзі є повчання (має бути), як жити. Тому, щоб володіти “мистецтвом доторкання до серця, треба багато читати й думати [12, с. 510]”, адже “виховання – це передусім чуйне, вдумливе, обережне доторкання до юного серця [12, с. 510]”. “Немає сильнішого засобу підкорити волю свого вихованця, ніж підкорення його думок. Але володарювати над думками можна лише тоді, коли у вас (педагогів) багате, повнокровне життя в світі книжок. Найчутливіші, неповторно індивідуальні, норавливі, “бунтівні”, непокірні натури й характери при вмілому підході стають книголюбамі. Підкоряйте їх книжками й розумом [12, с. 645]”, – закликав педагог-дослідник. Для того, “щоб дитина цінувала книгу, треба утвердити в її серці красу пізнання світу [6, с. 97]”, – писав Василь Олександрович.

Р. А. Атаян у статті “В. О. Сухомлинський, яким я його знав”, що вміщена у книзі “Спогади про Сухомлинського”, писав: “Значну роль у житті школи відіграла особиста бібліотека директора. Поцікавившись, як вона укомплектована, я помітив, що, крім довідкових і деяких інших видань загального характеру, вся література розташована на полицях “по класах”. Виявилось, не тільки вчителі, а й учні постійно користуються нею. Книжки видавались усім бажаним і при цьому не реєструвалися [4, с. 162]”.

Найголовнішою умовою поглиблення знань учнів, на думку вченого, є їх високе інтелектуальне життя, для цього потрібно, стверджував він, щоб вихованець не жив лише одними підручниками, а читав набагато більше і дізнавався про явища і події в житті, про які не повідомляється у підручниках. Учителі повинні рекомендувати учням таку літературу, яка збагатить і поповнить їхні знання.

Провідником у царство книги, на думку В. О. Сухомлинського, є урок літератури. Адже література, за словами педагога, – це “людинознавство”, викладання літератури – “музика душі”, “музика слова”, а педагог є тим митцем, який доносить красу, звучання, найтонші елементи цієї музики до юного серця [3, с. 1].

У книзі “Сто порад учителів”, у розділі “Поради вчителів, який починає працювати в школі”, В. О. Сухомлинський радить учителям щомісяця купувати такі книжки:

- з проблем науки (маючи на увазі ту науку, яку викладає педагог);
- про життя і боротьбу тих людей, життя яких повинно стати взірцем для підростаючого покоління;

- про думку людини (адже педагог – це психолог).

“Пам’ятайте, що вам бути не тільки викладачем, а й вихователем життя, наставником дітей та юнацтва”, – наголошував педагог, звертаючись до викладачів, які тільки-но починали свій шлях у вихованні підростаючого покоління [12, с. 509].

Книгу Василь Олександрович називав тією доріжкою, через яку вдумливий вихователю несе світло знань і благородні ідеї не тільки до розуму й серця школяра, а й до його сім’ї, тому викладач повинен починати свою роботу з вивчення духовних інтересів і запитів сім’ї, з якої йде до нього дитина, під час бесід з батьками домагатися того, щоб у сім’ї книга користувалася пошаною, щоб поступово створювалася сімейна бібліотечка, яка б увібрала в себе кращі твори рідної та світової літератури.

Із великою ретельністю педагог відбирав книги для бібліотеки ще з тієї причини, що людина (старанний читач) за все своє життя, підраховано, може прочитати не більше двох тисяч книжок. І тому не варто гаяти час на порожню літературу, книга має схвилювати, лишити в душі слід на все життя, наголошував Василь Олександрович, звертаючись до словесника-початківця. “Серед дум, які хвилюють тебе, на першому місці мусить бути думка про золоту бібліотечку школяра. Це найцінніші книги, які і мусять бути в школі, і у тебе особисто [2, с. 4]”.

Один із стендів державного педагогічно-меморіального музею В. О. Сухомлинського увінчують такі слова: “Атмосфера любові до книги, повага до неї, благоговіння перед книгою – в цьому полягає сутність школи і педагогічної праці. ... В школі може багато чого не вистачати, багато в чому ми можемо бути бідні і скромні, але, якщо у нас є книжки, потрібні для того, щоб перед нами завжди було широке вікно в світ, це вже школа”.

Аналізуючи педагогічну спадщину В. О. Сухомлинського, зокрема його твір “Народження громадянина”, бачимо, що педагог-дослідник неабияку увагу надавав виховній і пізнавальній ролі літератури у розвитку всебічно розвиненої особистості. Він відводив значне місце в розумовому вихованні дитини художнім засобам, завдяки яким здійснюється самопізнання, самовиховання, самоутвердження. “Література перестає бути виховною силою, якщо допитливий погляд людини не звернений до себе, якщо людина не оцінює себе з точки зору морально-естетичного ідеалу [10, с. 395]”, – писав Василь Олександрович у книзі “Народження громадянина”.

У статті “Книга – джерело знань, добра і краси” педагог-новатор також наголошує на великій виховній силі книги: “Тридцять років роботи в школі глибоко переконали мене в тому, що книга – велика виховна сила. Могутню силу впливу книги на душу дитини ніколи не можна перебільшити. І найголовніше джерело цієї сили – в художніх образах, в тому сплаві естетичних, моральних і пізнавальних ідей, які визначають ідейність книги [2, с. 1]”.

Звертаючись до письменників, у промові на республіканській нараді з питань дитячої літератури 24 жовтня 1969 року, В. О. Сухомлинський казав: “Пишіть такі твори, щоб рядки в них були гарячі, мов розпечене залізо, щоб слово ваше доторкалось до потаємніших куточків юного серця. Щоб яскраве світло образів, створених вами, освітлювало юну душу, висвітлювало її, щоб маленька людина бачила саму себе, пізнавала саму себе [3, с. 4]”.

Педагог наголошував, що тільки ті твори, ідеї яких приваблюють, хвилюють, захоплюють своїм благородством і добротою, в руках умілого наставника стануть могутньою силою, яка б застерігала вихованців від думки про те, що вони є пилінкою у цьому світі і їх зникнення ніхто не помітить, давала відповідь на такі питання як хто я?, для чого живу на світі? Твори повинні

закликати до героїчного, а вже героїчне допоможе дитині підвестися на вершину людської краси та доблесті. “Хороша книга, в якій художник втілює високі ідеї добра, людяності, служіння батьківщині, – духовно об’єднує колектив, облагороджує почуття і переживання [2, с. 12]”.

Василь Олександрович закликав учителів замислитися над роллю поетичного слова. Адже “поетичне вчить бачити світ – його красу і велич, радість й горе людини. Я не відчував би всієї краси літнього світанку в селі, якби ще в далекому дитинстві мене не вразили до глибин душі, не потрясли прочитані матір’ю слова Шевченкові: „Тихесенько вітер віє, степи, лани мріють, між ярами над ставами верби зеленіють...”. Педагог був переконаний, що саме поетичне слово відкриває красу природи і людини, воно вчить любити і ненавидіти. І тому, звертаючись до учителів-словесників, Василь Олександрович закликав працювати так, щоб слово рідної мови залишало глибокий слід у душах вихованців, адже словесник, не просто вчитель, він вихователь, і кожне його слово виховує.

Поетичне слово, підкреслював педагог, стає виховною силою лише тоді, коли воно вчить життєвим цінностям – для учня музика думки звучить саме в тому, що слово викликає почуття захоплення або ж зневаги. І першочерговою метою, яка стоїть перед учителем, є вміння домогтися того, щоб поетичне слово до чогось кликало, щоб учні осмислили бурхливе життя людських пристрастей, перемогу істинно людського, справді людського – перемогу людини. Пробудження в юних душах прагнення до істинно прекрасного, благородного – це і є найголовнішою виховною метою словесника, наголошував В. О. Сухомлинський.

Василь Олександрович був переконаний, що саме в поезії (у вірші, поетичній прозі) розкривається той найтонший смисл, та найяскравіша грань слова, яка ні у якому іншому творі не змогла б розкритися. Саме з пізнання цієї грані, підкреслював педагог, починається справжнє входження слова в духовний світ дитини – дитина пізнає його чистоту, його барви, відтінки. Ідея твору розкривається в художньому образі, підкреслював педагог, а плоттю і серцем цього образу є поетичне слово. Потрібно так прочитати кожне слова, щоб в уяві кожного учня створилась яскрава картина, щоб воно ввійшло в активний словниковий запас.

Слово – ключ до виховання морально-естетичної культури. Слово, пізнання його – найтонший засіб пробудження чутливості до різних сфер духовного життя людини... Треба навчити учнів читати поетичне слово, розуміти його, відчувати його [1, с. 16]”.

Саме на уроках літератури, на думку Василя Олександровича, дитина може в повній мірі осягнути красу, велич, силу рідного слова. Але, щоб дитина зуміла відчути музику слова, щоб література стала могутнім її вихователем, у школі повинен панувати культ книги. Саме у цьому педагог вбачав виховну місію школи. Учити дітей бачити красу, сприймати й переживати її – ці слова були лейтмотивом його педагогічної діяльності. “Тільки той, хто вміє бачити красу, стає чутливим до музики слова, готовим до сприймання ідеї, вираженої в слові. Ми вважаємо надзвичайно важливою справою – уміло ввести дітей в світ книги. Читання художнього твору – це творчість розуму й душі, і цю творчість дитина може збагнути тільки від учителя [1, с. 3]”, – прозвучало у промові педагога на республіканській нараді з питань дитячої літератури від 24 квітня 1969 року.

Найголовніший секрет словесника-людинознавця, на думку педагога, полягає в умінні навчити любити й ненавидіти, утверджувати готовність боротися за добро й непримиренність до зла. Педагог був упевнений у тому, що „майстер-словесник вміє вести урок літератури так, що його слово про художній твір є зверненням до розуму й серця вихованців, бесідою батька з своїми дітьми, старшого товариша з однодумцями...”

Словесник формує душу вихованця, його переконання, погляди, прагнення, оптимістичну впевненість в своїх силах. Майстерність вихователя-словесника полягає в тому, щоб не тільки дати знання, а й утвердити певне ставлення до того, що пізнається [5]”.

“Література – це предмет, покликаний вчити жити... Справжній словесник завжди кудись веде, до чогось закликає [5]”, – підкреслював педагог у статті “Стежка до квітучого саду”.

Оцінювання знань з літератури педагог вважав складною і умовною річчю, як, скажімо, оцінка за п’ятибальною системою любові до музики, ненависті до ворога, непримиренності до ідейного супротивника. І першочерговим завданням педагога є прищеплення стійкої любові до книги, на зразок пристрасті, захоплення. Завдання вчителя ввести дитину у світ слова, як у світ краси, як у дивовижний квітучий сад; утвердити в серці юного читача почуття борця, захисника справедливої ідеї, адже словесник, на думку Василя Олександровича, майстер, чарівник слова, і слово на уроці літератури – це теж саме, що і мелодія на уроці музики, адже у школі все

починається зі слова, з прагнення педагога утвердити в людині чутливість до правдивого слова. Але марно сподіватися на те, що з поліпшенням методів навчання вивчення літератури буде легким, зазначає педагог: “Любов до літератури, прагнення жити в світі справжніх духовних цінностей залежить від того, які слова чує дитина в школі з перших днів свого школярського життя, яке місце в духовному житті дитини вони посідають. Слово – це стежечка до дитячого серця, і найтонший інструмент, яким ми, педагоги, доторкаємось до вразливої душі [5]”.

Викладання літератури у В. О. Сухомлинського асоціювалось із такими словосполученнями як “викладання краси”, “викладання почуттів любові й ненависті”, “викладання людяності”. Літературу педагог вважав особливим предметом, що вирізняється з-поміж інших курсів шкільної програми. Який же сенс вивчення літератури на думку Василя Олександровича? Насамперед, щоб пошастило в житті зустріти більше таких людей, як Олексій Федорович (герой статті “Стежка до квітучого саду”, про нього згадувалося вище, у розділі “Виховний потенціал рідної мови у навчально-виховному процесі”), щоб усе життя кохатися в книзі, щоб особисті бібліотеки були пристрасною й прагненням до щедрого збагачення.

Педагог послідовно розвивав і відстоював погляди на літературу як основу морального виховання. У зв’язку з цим він розглядав і зміст шкільного читання, і спрямованість його керівництвом. Серед критеріїв відбору творів для кожної вікової категорії вирішальним було спрямування на морально-естетичний розвиток дитини, яке базувалося на обов’язковому систематичному читанні високохудожніх творів класичної вітчизняної та зарубіжної літератури, які б глибоко розкривали духовний світ людини.

Використана література:

1. Аналіз системи уроків, відвіданих директором Павлівської середньої школи у 1969–1970 році // ПМС КН 1563 / РУ 519. // Педагогічно-меморіальний музей В. О. Сухомлинського в Павлівші Онуфріївського району Кіровоградської області.
2. Книга – джерело знань, добра і краси // Спр. 238. 15 арк. // Центральний державний архів вищих органів влади та управління України (Ф. 5097. Опис 1).
3. Промова на республіканській нараді з питань дитячої літератури 24 квітня 1969 р. // Спр. 865. – 7 арк. // Центральний державний архів вищих органів влади та управління України (Ф. 5097. Опис 1).
4. Спогади про Сухомлинського / упоряд. С. П. Заволока. Київ : Рад. школа, 1990. 223 с.
5. Сухомлинський В. О. Джерело Невмирущої Криниці. *Літературна Україна*. 1970. № 33 (28 квітня). С. 2.
6. Сухомлинський В. О. Батьківська педагогіка. Київ : Рад. шк., 1978. 363 с.
7. Сухомлинський В. О. Моральні заповіді дитинства і юності. Київ : Рад. школа, 1966. 232 с.
8. Сухомлинський В. О. Павлівська середня школа. *Вибрані твори*: у 5-ти т. Київ : Рад. шк., 1977. Т. 4. С. 7-390.
9. Сухомлинський В. О. Розмова з молодим директором. *Вибрані твори*: у 5-ти т. Київ : Рад. шк., 1977. Т. 4. С. 393-626.
10. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям. *Вибрані твори*: у 5-ти т. Київ : Рад. шк., 1977. Т. 3. С. 5-278.
11. [СВДЖ 67, 2] Сухомлинський В. О. Стежка до квітучого саду. *Літературна Україна*. 1969. 26 вересня. С. 2.
12. Сухомлинський В. О. Сто порад учителям. *Вибрані твори*: у 5-ти т. Київ : Рад. школа, 1976. Т. 2. С. 419-654.
13. Тартаковский Б. С. Повесть об учителе Сухомлинском; Смерть и жизнь рядом: Повести. Київ : Дніпро, 1983. 408 с.

References:

1. Analiz systemy urokiv, vidvidanykh dyrektorom Pavlyskoi serednoi shkoly u 1969–1970 rotsi // PMS KN 1563 / RU 519. // Pedahohichno-memorialnyi muzei V. O. Sukhomlynskoho v Pavlyshi Onufriivskoho raionu Kirovohradskoi oblasti.
2. Knyha – dzherelo znan, dobra i krasny // Spr. 238. 15 ark. // Tsentralnyi derzhavnyi arkhiv vyshchychk orhaniv vlady ta upravlinnia Ukrainy (F. 5097. Opys 1).
3. Promova na respublikanskii naradi z pytan dytiachoi literatury 24 kvitnia 1969 r. // Spr. 865. 7 ark. // Tsentralnyi derzhavnyi arkhiv vyshchychk orhaniv vlady ta upravlinnia Ukrainy (F. 5097. Opys 1).
4. Spohady pro Sukhomlynskoho / uporiad. S. P. Zavoloka. Kyiv : Rad. shkola, 1990. 223 s.
5. Sukhomlynskyi V. O. Dzherelo Nevmyrushchoi Krynytsi. *Literaturna Ukraina*. 1970. № 33 (28 kvitnia). S. 2.
6. Sukhomlynskyi V. O. Batkivska pedahohika. Kyiv : Rad. shk., 1978. 363 s.
7. Sukhomlynskyi V. O. Moralni zapovidi dytynstva i yunosti. Kyiv : Rad. shkola, 1966. 232 s.
8. Sukhomlynskyi V. O. Pavlyska serednia shkola. *Vybrani tvory*.: u 5-ty t. Kyiv : Rad. shk., 1977. T. 4. S. 7-390.
9. Sukhomlynskyi V. O. Rozmova z molodym dyrektorom. *Vybrani tvory*: u 5-ty t. Kyiv : Rad. shk., 1977. T. 4.

S. 393-626.

10. Sukhomlynskyi V. O. Sertse viddaiu ditiam. *Vybrani tvory: u 5-ty t.* Kyiv : Rad. shk., 1977. T. 3. S. 5-278.
11. [SVDZh 67, 2] Sukhomlynskyi V. O. Stezhka do kvituchoho sadu. *Literaturna Ukraina.* 1969. 26 veresnia. S. 2.
12. Sukhomlynskyi V. O. Sto porad uchytelevi. *Vybrani tvory: e 5-ty t.* Kyiv : Rad. shkola, 1976. T. 2. S. 419-654.
13. Tartakovskiy B. S. Povest ob uchytele Sukhomlynskom; Smert y zhyzn riadom: Povesty. Kyiv : Dnipro, 1983. 408 s.

Волошина В. В. Значение родноязычной книги на уроков украинского языка и литературы в развитии конкурентоспособности младшего школьника.

Статья посвящена анализу мыслей, исследований В. О. Сухомлинского относительно роли родноязычной книги в учебе и воспитании конкурентоспособного поколения. Описан круг проблем относительно интеллектуальной и полноценной жизни личности. Проанализированы ключевые принципы воспитательного процесса Павльської средней школы.

Ключевые слова: конкурентоспособность, книга, воспитатель-словесник, развитие и воспитание подрастающего поколения, интеллектуальная и полноценная жизнь, национальная и общечеловеческая культура, Комната Мысли, поэзия, поэтическое слово.

Voloshyna Victoria Valentinovna. Value of by a native language book but lessons of Ukrainian and literature in development of competitiveness of junior schoolboy.

The article is devoted the analysis of ideas, researches of V. O. Sukhomlinskogo, in relation to the role of ridnomovnoy book in studies and education of competitive generation. The circle of problems is described in relation to intellectual and valuable life of personality. Analysis of key principles of the educational process Pavlyskoyi high school.

Keywords: competitive, book, educator-philologist, development and education of the younger generation, intellectual and full-fledged life, national and common to all mankind culture, Room of Idea, poetry, poetic word.

УДК 373.2.037.1(091)(477)

Гаращенко Л. В., Ліміченко О. Д.

ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ДО ПРОВЕДЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ РУХЛИВИХ ІГОР В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: МЕТОДИЧНЕ ВИРАЖЕННЯ

У статті висвітлюється проблема підготовки майбутніх педагогів до професійної діяльності у галузі фізичного виховання та оздоровлення дітей дошкільного віку. Розглянуто методичні аспекти підготовки майбутніх вихователів до проведення українських народних рухливих ігор з дітьми дошкільного віку. Обґрунтовано доцільність використання активних методів навчання для якісного оволодіння майбутніми педагогами професійним досвідом у галузі фізичного виховання дошкільників. З'ясовано необхідність оптимізації системи фізичного виховання та оздоровлення дітей дошкільного віку шляхом використання різноманітного арсеналу засобів фізичної культури.

Ключові слова: пізнавальна діяльність, активність, самостійна пошукова діяльність, активні методи навчання, українські народні рухливі ігри.

Вивчення особливостей розвитку сучасної дошкільної освіти засвідчує, що фахова підготовка вихователів дітей дошкільного віку має відповідати принципам інтеграції, гнучкості, мобільності та повною мірою відповідати вимогам, що закладені в структурі їх професійної діяльності нормативними документами, які визначають діяльність у сфері дошкільної освіти. Це повною мірою стосується і фахової підготовки майбутніх вихователів до здійснення дійового впливу на збереження здоров'я дітей, їх фізичного розвитку. У контексті здоров'язбереження вважаємо за доцільне розглянути проблему використання українських народних рухливих ігор у фізкультурно-оздоровчій роботі з дітьми дошкільного віку. Незаперечним є той факт, що у філософії українських народних традицій серед різноманітних засобів фізичного виховання та оздоровлення народні ігри посідають особливе місце. І так само неспростовним є те, що українські народні рухливі ігри мають величезні можливості для гармонійного розвитку і виховання дітей дошкільного віку. Цілком правомірно впливає необхідність вивчати та впроваджувати в систему освіти досвід використання самобутніх традицій, засобів і форм фізичного виховання українського народу. Залучення дитини до засвоєння культурних і духовних здобутків нації потребує від